

Kącik Porad Obywatelskich

ROZWIĄZANIE MAŁŻEŃSTWA PRZEZ ROZWÓD

W polskim prawie brak jest określenia konkretnych przyczyn, dla których można żądać rozwodu. Podstawą dla orzeczenia rozwodu jest natomiast dokonanie oceny przez sąd, czy pomiędzy małżonkami nastąpił zupełny i trwały rozpad pożycia małżeńskiego. Uznaje się, że sytuacja ta ma miejsce, jeśli pomiędzy małżonkami nie ma już więzi emocjonalnej, fizycznej czy ekonomicznej. W przypadku, gdy życie seksualne jest wymuszane, nie można mówić o istniejącej więzi fizycznej. Natomiast fakt, że małżonkowie, zmuszeni do tego jedynie sytuacją ekonomiczną nadal wspólnie zamieszkują, nie stanowi przeszkody do rozwodu (sam w sobie nie oznacza o dalszym istnieniu wizerunku gospodarczej pomiędzy małżonkami).

Pamiętać należy, że nawet, jeśli pomiędzy małżonkami nastąpił zupełny i trwały rozkład pożycia małżeńskiego, to sąd odmówi orzeczenia rozwodu w kilku sytuacjach:

-po pierwsze, jeśli sąd uzna, że na skutek rozwodu miałyby ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci małżonków. Jeśli małżonkowie mają wspólne małoletnie dzieci, to sąd będzie sprawdzać, w jaki sposób rozwód na nie wpłynie (tj. przede wszystkim jaki wpływ wywrze na ich dalszy rozwój psychiczny). Sądy korzystają w tym celu z opinii biegłych z ośrodków diagnostycznych;

-po drugie, jeśli sąd uzna, że z innych względów orzeczenie rozwodu byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Kodeks nie precyzuje tych sytuacji; z orzecznictwa sądów rodzinnych oraz orzecznictwa Sądu najwyższego wiadomo jednak, że za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego można np. uznać żądanie rozwodu, gdy pozwanym jest małżonek nieuleczalnie chory, czy też małżonek znajdujący się w wyjątkowo ciężkiej sytuacji ekonomicznej lub społecznej

-po trzecie, jeśli rozwodu żąda małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia. Jednak w takim przypadku rozwód będzie dopuszczalny, jeśli drugi małżonek wyraża przed sądem zgodę na rozwód

albo, gdy jego odmowa rozwodu zostanie w okolicznościach danego przypadku oceniona przez sąd rodzinny jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego

Orzekając rozwód sąd orzeka, czy i który z małżonków ponosi winę rozkładu pożycia małżeńskiego. Jednak małżonkowie mogą zgodnie oświadczyć, że nie chcą orzekania o winie i wtedy skutek jest taki, jakby żadne z nich nie ponosiło winy za rozkład pożycia. Ma to pewne znaczenie w zakresie możliwości podnoszenia roszczeń alimentacyjnych pomiędzy małżonkami.

Jeśli sąd orzeka o tym, który z małżonków ponosi winę rozpadu małżeństwa, wówczas postępowanie rozwodowe trwa zazwyczaj dłużej, gdyż przeprowadza dowody wskazujące na to czy i który z małżonków jest winny.

Inne różnice polegają na możliwości dochodzenia alimentów od małżonka po rozwodzie. Orzeczenie o winie może w okolicznościach danego przypadku, mieć pewny wpływ na sposób (dokonywanego zwykle już w obecnym postępowaniu) podziału majątku wspólnego wówczas, gdy w toku postępowania wykazane zostanie, że winny małżonek w znacząco mniejszym stopniu przyczynił się do powstania majątku dorobkowego (lub go marnotrawił).

Sąd w wyroku orzekającym rozwód rozstrzyga obowiązkowo o:

-władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków oraz orzeka, w jakiej wysokości każdy z małżonków obowiązany jest do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka. Sąd może powierzyć wykonywanie władzy jednemu z rodziców ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka.

-jeżeli małżonkowie zajmują wspólne mieszkanie, sąd w wyroku rozwodowym orzeka także o sposobie korzystania z tego mieszkania przez czas wspólnego w nim zamieszkiwania rozwiedzionych małżonków (np. przyznając małżonkom

prawo do korzystania ze wskazanych konkretnie w orzeczeniu rozwodowym pokoiów w dotychczasowym wspólnym mieszkaniu małżeńskim oraz uprawnienia do wspólnego korzystania z łazienki i kuchni).

Sąd w wyroku orzekającym rozwód może rozstrzygnąć również o:

- eksmisji małżonka, który swym rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie;

- na zgodny wniosek małżonków - o podziale wspólnego mieszkania albo o przyznaniu mieszkania jednemu z małżonków, jeżeli drugi małżonek wyraża zgodę na jego opuszczenie bez dostarczenia lokalu zamiennego i pomieszczenia zastępczego, o ile podział bądź jego przyznanie jednemu z małżonków są możliwe;

- na wniosek jednego z małżonków sąd może dokonać podziału majątku wspólnego, jeżeli przeprowadzenie tego podziału nie spowoduje nadmiernej zwłoki w postępowaniu. Jak wskazuje praktyka, sądy rozpoznające sprawy rozwodowe niechętnie zajmują się kwestią podziału majątku; stąd też sprawy te rozstrzygają zwykle sądy rejonowe w osobnym postępowaniu.

Składając pozew o rozwód uiszcza się wpis w wysokości 600zł. Jeśli sytuacja finansowa powoda/powódki jest na tyle zła, iż opłacenie wpisu i pozostałych kosztów sądowych pociągnęłoby za sobą uszczerbek w utrzymaniu tej osoby oraz jej rodziny, wówczas można starać się o zwolnienie od kosztów sądowych. W takim przypadku sąd może zwolnić powoda/powódkę od kosztów sądowych całkowicie lub częściowo.

Składając pozew o rozwód nieodzowne będą następujące dokumenty:

- odpis aktu małżeństwa (oryginał),
- odpis aktu urodzenia dziecka,
- zaświadczenia o wysokości zarobków, albo zaświadczenie o tym, że jest się osobą bezrobotną,
- decyzje o przyznanych zasił-

kach i świadczeniach z opieki społecznej;
-zaświadczenia ze szkoły/przedszkola;

-wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, ewentualnie również wniosek o przyznanie adwokata z urzędu.

Ponadto, wszelkie inne dokumenty, na poparcie twierdzeń osoby, który składa pozew o rozwód - zaświadczenia, dokumenty prywatne (np. listy) itp.

TERMIN ZAŁATWIENIA:

• w zależności zarówno od obciążenia sądu sprawami, jaki stopnia zawiłości sprawy od kilku lub kilkunastu miesięcy.

MIEJSCE ZAŁATWIENIA:

• sąd okręgowy, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie wspólne zamieszkanie, jeżeli choć jedno z nich ma w tym okręgu miejsce zamieszkania, lub zwykłego pobytu, w przypadku braku takiej podstawy - właściwy jest wyłącznie sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, jeżeli i tej podstawy nie ma - właściwy jest sąd miejsca zamieszkania powoda.

WYMAGANE OPŁATY:

• stała opłata sądowa w kwocie 600, 00 zł,

OKOLICZNOŚCI:

• Nastąpił trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego, czyli ustanie wszystkich więzi łączących małżonków: duchowej, fizycznej i gospodarczej.

Renata Pisuk

PODSTAWA PRAWNA:

Art. 56 §1 i 58 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, ze zm.), Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z dnia 1 września 2005 r. Nr 167 poz. 1398 ze zm.).

Biuro Porad Obywatelskich w Debrznie

Stowarzyszenie

"Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno"

ul. Ogrodowa 26

77 - 310 Debrzno

tel. +48 59 833 57 50, +48 59 833 71 49

fax +48 59 833 71 79

www.bpo.stowdeb.pl

